

Briuselis, 2024 m. liepos 5 d.
(OR. en)

10680/24

Tarpinstitucinė byla:
2023/0055(COD)

CODEC 1439
TRANS 276
JAI 941
CATS 50
COPEN 298
PE 170

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl vairuotojų teisių atėmimo galiojimo visoje Sąjungoje – Pirmojo svarstymo Europos Parlamente rezultatai (2024 m. vasario 5–8 d., Strasbūras)

I. ĮVADAS

Pranešėjas Petaras VITANOVAS (S&D, BG) Transporto ir turizmo komiteto (TRAN) vardu pateikė pranešimą dėl pirmiau nurodyto pasiūlymo dėl direktyvos, kuriame išdėstyta 50 pasiūlymo pakeitimų (1–50 pakeitimai).

Be to, PPE frakcija pakeitė du pakeitimus (51 ir 52 pakeitimai), o ID frakcija pateikė penkis pakeitimus (53–57 pakeitimai).

II. BALSAVIMAS

Balsuodamas 2024 m. vasario 6 d. plenariniame posėdyje Europos Parlamentas priėmė pasiūlymo dėl direktyvos 1–7 ir 9–51 pakeitimus. Kitų pakeitimų priimta nebuvo.

Taip iš dalies pakeistas Komisijos pasiūlymas yra Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija, kuri pateikiama šio pranešimo priede išdėstytoje jo teisėkūros rezoliucijoje.

P9_TA(2024)0057

Vairuotojų teisių atėmimo galiojimas visoje Sąjungoje

2024 m. vasario 6 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl vairuotojų teisių atėmimo galiojimo visoje Sąjungoje (COM(2023)0128 – C9-0036/2023 – 2023/0055(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2023)0128),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir į 91 straipsnio 1 dalies c punktą, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0036/2023),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 14 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,¹
 - pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto pranešimą (A9-0410/2023),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

¹ OL C 293, 2023 8 18, p. 133.

Pakeitimas 1
Pasiūlymas dėl direktyvos
6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(6) tačiau įgyvendinant šią direktyvą neturėtų būti reikalaujama suderinti nacionalines taisykles dėl kelių eismo taisyklių pažeidimų apibrėžties, jų teisinio pobūdžio ir už tokius pažeidimus taikomų sankcijų. Visų pirma, sprendimai dėl vairuotojų teisių atėmimo turėtų galioti visoje Sąjungoje, neatsižvelgiant į tai, ar pažeidimo vietos valstybėje narėje taikomos nacionalinės priemonės yra administracinės, ar baudžiamosios;

Pakeitimas

(6) tačiau įgyvendinant šią direktyvą ***reikėtų laikytis subsidiarumo principo ir*** neturėtų būti reikalaujama suderinti nacionalines taisykles dėl kelių eismo taisyklių pažeidimų apibrėžties, jų teisinio pobūdžio ir už tokius pažeidimus taikomų sankcijų. Visų pirma, sprendimai dėl vairuotojų teisių atėmimo turėtų galioti visoje Sąjungoje, neatsižvelgiant į tai, ar pažeidimo vietos valstybėje narėje taikomos nacionalinės priemonės yra administracinės, ar baudžiamosios.
Taikydamos visoje Sąjungoje taikomą vairuotojų teisių atėmimą, valstybės narės turėtų siekti kuo labiau suderinti savo sprendimus, laikydamosi galiojančių teisinių apribojimų, šiuo atžvilgiu nustatytų nacionalinėmis taisyklėmis;

Pakeitimas 2
Pasiūlymas dėl direktyvos
10 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(10) kadangi vairavimas apsvaigus nuo alkoholio (t. y. vairavimas, kai alkoholio kiekis kraujyje didesnis už didžiausią pagal įstatymus leidžiamą kiekį), leidžiamo greičio viršijimas (važiuojant didesniu greičiu, nei nustatytas konkrečiame kelyje arba konkrečios rūšies transporto priemonėi) ir vairavimas apsvaigus nuo narkotikų yra pagrindinės eismo įvykių ir žūčių Sąjungos keliuose priežastys, su šiais pažeidimais susijusios bylos turėtų būti nagrinėjamos kuo kruopščiau, todėl šioje direktyvoje jie turėtų būti laikomi sunkiais kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimais. Be to, atsižvelgiant į jų sunkumą, kelių eismo taisyklių pažeidimai, dėl kurių žuvo arba buvo sunkiai sužaloti žmonės, taip pat

Pakeitimas

(10) kadangi vairavimas apsvaigus nuo alkoholio (t. y. vairavimas, kai alkoholio kiekis kraujyje didesnis už didžiausią pagal įstatymus leidžiamą kiekį), leidžiamo greičio viršijimas (važiuojant didesniu greičiu, nei nustatytas konkrečiame kelyje arba konkrečios rūšies transporto priemonėi) ir vairavimas apsvaigus nuo narkotikų ***ir psichoaktyvių medžiagų*** yra pagrindinės eismo įvykių ir žūčių Sąjungos keliuose priežastys, su šiais pažeidimais susijusios bylos turėtų būti nagrinėjamos kuo kruopščiau, todėl šioje direktyvoje jie turėtų būti laikomi sunkiais kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimais. Be to, atsižvelgiant į jų sunkumą, kelių eismo taisyklių pažeidimai, dėl kurių žuvo arba

turėtų būti laikomi sunkiais pažeidimais;

buvo sunkiai sužaloti žmonės, ***arba
vairavimas be galiojančio vairuotojo
pažymėjimo*** taip pat turėtų būti laikomi
sunkiais pažeidimais;

Pakeitimas 3
Pasiūlymas dėl direktyvos
12 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(12) valstybė narė, kuri priėmė sprendimą dėl vairuotojų teisių atėmimo (toliau – pažeidimo vietos valstybė narė), turėtų pranešti valstybei narei, kuri išdavė atitinkamo asmens vairuotojo pažymėjimą (toliau – vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė), apie tokiam asmeniui paskirtą vairuotojų teisių atėmimo sankciją, kuri galioja vieną mėnesį ar ilgiau, kad būtų inicijuotos procedūros, būtinos siekiant užtikrinti sprendimo dėl vairuotojų teisių atėmimo galiojimą visoje Sąjungoje. Sklandaus, patikimo ir veiksmingo keitimosi informacija tarp valstybių narių tikslais toks pranešimas turėtų būti perduodamas standartine pažyma;

Pakeitimas

(12) valstybė narė, kuri priėmė sprendimą dėl vairuotojų teisių atėmimo (toliau – pažeidimo vietos valstybė narė), turėtų pranešti valstybei narei, kuri išdavė atitinkamo asmens vairuotojo pažymėjimą (toliau – vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė), apie tokiam asmeniui paskirtą vairuotojų teisių atėmimo sankciją, kuri galioja vieną mėnesį ar ilgiau, kad būtų inicijuotos procedūros, būtinos siekiant užtikrinti sprendimo dėl vairuotojų teisių atėmimo galiojimą visoje Sąjungoje. Sklandaus, patikimo ir veiksmingo keitimosi informacija tarp valstybių narių tikslais toks pranešimas turėtų būti perduodamas standartine pažyma ***ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po to, kai priimamas sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo. Pažymos perdavimas ir keitimasis kita reikalaujama informacija tarp valstybių narių nacionalinių ryšių palaikymo institucijų taikant šią direktyvą turėtų būti vykdomas per ES vairuotojo pažymėjimų tinklą (RESPER).***

Pakeitimas 4
Pasiūlymas dėl direktyvos
13 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(13) standartinėje pažymoje turėtų būti nurodyti duomenys, kurie būtini šiai direktyvai deramai įgyvendinti, t. y. pažeidimo vietos valstybės narės valdžios

Pakeitimas

(13) standartinėje pažymoje turėtų būti nurodyti duomenys, kurie būtini šiai direktyvai deramai įgyvendinti, t. y. pažeidimo vietos valstybės narės valdžios

institucija, priėmusi sprendimą dėl vairuotojų teisių atėmimo, **padarytas sunkus** kelių eismo saugumo taisyklių **pažeidimas**, su juo susijęs sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo, **atitinkamas asmuo** ir procedūros, kurių buvo laikomasi skiriant vairuotojų teisių atėmimo sankciją. Tokią pažymą taip pat reikėtų išversti į vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės oficialiąją kalbą arba į bet kurią kitą kalbą, kuri priimtina vairuotojo pažymėjimą išdavusiai valstybei narei, siekiant užtikrinti, kad pažymos gavėjas galėtų sparčiai apdoroti informaciją. Standartinėje pažymoje pateikiant tik šią būtiniausią informaciją galima užtikrinti veiksmingumą, neįpareigojant valstybių narių dalytis neproporcinga ar pertekline informacija;

institucija, priėmusi sprendimą dėl vairuotojų teisių atėmimo, **padaryto sunkaus** kelių eismo saugumo taisyklių **pažeidimo aprašymas**, su juo susijęs sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo, **informacija, leidžianti nustatyti atitinkamą asmenį** ir procedūros, kurių buvo laikomasi skiriant vairuotojų teisių atėmimo sankciją. Tokią pažymą taip pat reikėtų išversti į vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės oficialiąją kalbą arba į bet kurią kitą kalbą, kuri priimtina vairuotojo pažymėjimą išdavusiai valstybei narei, siekiant užtikrinti, kad pažymos gavėjas galėtų sparčiai apdoroti informaciją. Standartinėje pažymoje pateikiant tik šią būtiniausią informaciją galima užtikrinti veiksmingumą, neįpareigojant valstybių narių dalytis neproporcinga ar pertekline informacija;

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl direktyvos 20 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(20) šiai direktyvai deramai įgyvendinti būtinas glaudus, sklandus ir veiksmingas susijusių kompetentingų nacionalinių valdžios institucijų tarpusavio bendradarbiavimas. Todėl prireikus valstybių narių kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turėtų konsultuotis tarpusavyje **tinkamomis priemonėmis**. Be to, konkrečiais aiškiai apibrėžtais atvejais vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė ir pažeidimo vietos valstybė narė turėtų **nedelsdamos teikti vieną kitai svarbią informaciją, susijusią su šios direktyvos taikymu. Tokia informacija turėtų būti teikiama priimančioms priemonėms**, kuriomis užtikrinamas sprendimų dėl vairuotojų teisių atėmimo galiojimas visoje Sąjungoje, **priimančioms sprendimus** dėl pagrindo taikyti išimtis, **panaikinant** vairuotojų teisių atėmimo **sankcijas** ir bet **kokiomis aplinkybėmis**,

Pakeitimas

(20) šiai direktyvai deramai įgyvendinti būtinas glaudus, sklandus ir veiksmingas susijusių kompetentingų nacionalinių valdžios institucijų tarpusavio bendradarbiavimas. Todėl prireikus valstybių narių kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turėtų konsultuotis tarpusavyje. Be to, konkrečiais aiškiai apibrėžtais atvejais vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė ir pažeidimo vietos valstybė narė turėtų **ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo sprendimo dėl priemonių**, kuriomis užtikrinamas sprendimų dėl vairuotojų teisių atėmimo galiojimas visoje Sąjungoje, **priėmimo teikti vieną kitai svarbią informaciją, susijusią su šios direktyvos taikymu, arba apie priimtą sprendimą** dėl pagrindo taikyti išimtis, vairuotojų teisių atėmimo **sankcijų panaikinimą** ir bet **kokias aplinkybes, turinčias įtakos**

turinčiomis įtakos pirminiam sprendimui dėl vairuotojų teisių atėmimo;

pirminiam sprendimui dėl vairuotojų teisių atėmimo;

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl direktyvos

21 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(21) gavusi pranešimą apie sprendimą dėl vairuotojų teisių atėmimo ir užtikrinusi jo galiojimą visoje Sąjungoje, vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė turėtų **nedelsdama** apie tai informuoti atitinkamą asmenį, kad jis galėtų pasinaudoti pagrindinėmis teisėmis, pavyzdžiui, teise būti išklausytam ir apskūsti sprendimus kompetentingoms nacionalinėms teismo institucijoms;

Pakeitimas

(21) gavusi pranešimą apie sprendimą dėl vairuotojų teisių atėmimo ir užtikrinusi jo galiojimą visoje Sąjungoje, vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė turėtų **ne vėliau kaip per septynias darbo dienas nuo to pranešimo** apie tai informuoti atitinkamą asmenį, kad jis galėtų pasinaudoti pagrindinėmis teisėmis, pavyzdžiui, teise būti išklausytam ir apskūsti sprendimus kompetentingoms nacionalinėms teismo institucijoms;

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl direktyvos

25 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(25) siekiant užtikrinti sklandų, patikimą ir veiksmingą keitimąsi informacija, šios direktyvos tikslais kiekviena valstybė narė turėtų paskirti nacionalinę ryšių palaikymo instituciją. Jos taip pat turėtų užtikrinti, kad jų atitinkamos nacionalinės ryšių palaikymo institucijos bendradarbiautų su atitinkamomis valdžios institucijomis, dalyvaujančiomis vykdant šioje direktyvoje numatytus sprendimus dėl vairuotojų teisių atėmimo, visų pirma siekdamas užtikrinti, kad visa būtina informacija būtų pateikta laiku;

Pakeitimas

(25) siekiant užtikrinti sklandų, patikimą ir veiksmingą keitimąsi informacija **per RESPER**, šios direktyvos tikslais kiekviena valstybė narė turėtų paskirti nacionalinę ryšių palaikymo instituciją. Jos taip pat turėtų užtikrinti, kad jų atitinkamos nacionalinės ryšių palaikymo institucijos bendradarbiautų su atitinkamomis valdžios institucijomis, dalyvaujančiomis vykdant šioje direktyvoje numatytus sprendimus dėl vairuotojų teisių atėmimo, visų pirma siekdamas užtikrinti, kad visa būtina informacija būtų pateikta laiku;

Pakeitimas 51

Pasiūlymas dėl direktyvos

26 a konstatuojamoji dalis (nauja)

(26a) rengdamasi šios direktyvos peržiūrai, Komisija, siekdama pagerinti kelių eismo saugumą, turėtų visapusiškai atsižvelgti į tai, kad valstybės narės susiduria su skirtingais geografiniais ir visuomenės uždaviniais. Iš tiesų, nors kai kurios valstybės narės sėkmingai siekia užtikrinti kelių eismo taisyklių vykdymą taikydamos vadinamąsias baudos taškų sistemas, kitos valstybės narės pasirenka skirtingus metodus, pavyzdžiui, nedelsiant nustatyti griežtesnes sankcijas arba dėti daugiau pastangų tikslinėms vykdymo užtikrinimo ir prevencijos kampanijoms. Be to, taip pat reikėtų atsižvelgti į tai, kad pačios baudos taškų sistemos valstybėse narėse, kurios nusprendžia jas taikyti, gali labai skirtis. Todėl ištekčiai ir dėmesys turėtų būti skiriami kitoms priemonėms, kurios gali padidinti kelių eismo saugumą, kartu sudarant sąlygas valstybėms narėms spręsti įvairias problemas, su kuriomis jos susiduria tokiu būdu, kuris, jų nuomone, yra veiksmingiausias;

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl direktyvos

2 straipsnio 1 pastraipos 3 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

3) sustabdymas – laikinas vairuotojo pažymėjimo galiojimo ar teisės vairuoti arba jų pripažinimo sustabdymas tik nustatytam laikotarpiui arba toks sustabdymas nustatytam laikotarpiui, kartu taikant papildomas sąlygas, kurias būtina įvykdyti;

Pakeitimas

(Tekstas lietuvių kalba nekeičiamas.)

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl direktyvos

2 straipsnio 1 pastraipos 6 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

6) pažeidimo vietos valstybė narė – valstybė narė, kurioje buvo priimtas sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo;

Pakeitimas

6) pažeidimo vietos valstybė narė – valstybė narė, ***kurios teritorijoje buvo padarytas kelių eismo taisyklių pažeidimas, dėl kurio buvo atimta teisė vairuoti, ir*** kurioje buvo priimtas sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo;

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl direktyvos

2 straipsnio 1 pastraipos 10 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

10) ***atitinkamas*** asmuo – fizinis asmuo, kurio atžvilgiu priimtas sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo;

Pakeitimas

10) ***atsakingas*** asmuo – fizinis asmuo, kurio atžvilgiu priimtas sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo;

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 1 pastraipos 11 punkto d a papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

da) vairavimas neturint galiojančio vairuotojo pažymėjimo, kaip nurodyta Direktyvoje 2006/126/EB;

Pakeitimas 13

Pasiūlymas dėl direktyvos

3 straipsnio 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės užtikrina, kad, laikantis šios direktyvos nuostatų, valstybės narės sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo, priimtas asmens, ***kurio įprastinė gyvenamoji vieta nėra*** toje valstybėje narėje ir kuris turi kitoje valstybėje narėje išduotą vairuotojo pažymėjimą, atžvilgiu, galiotų visoje Sąjungos teritorijoje.

Pakeitimas

Valstybės narės užtikrina, kad, laikantis šios direktyvos nuostatų, valstybės narės sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo, priimtas asmens, ***kuris įprastai gyvena arba negyvena*** toje valstybėje narėje ***arba kitoje valstybėje narėje*** ir kuris turi kitoje valstybėje narėje išduotą vairuotojo pažymėjimą ***arba neturi vairuotojo pažymėjimo***, atžvilgiu, galiotų visoje

Pakeitimas 14
Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Pažeidimo vietos valstybė narė ***praneša*** vairuotojo pažymėjimą ***išdavusiai valstybei narei apie bet kokį sprendimą*** dėl vairuotojų teisių atėmimo, kuris galioja vieną mėnesį ar ilgiau ir yra priimtas asmens, kurio įprastinė gyvenamoji vieta nėra pažeidimo vietos valstybėje narėje ir kuris turi kitoje valstybėje narėje išduotą vairuotojo pažymėjimą, atžvilgiu.

Pakeitimas

1. Pažeidimo vietos valstybė narė ***informuoja*** vairuotojo pažymėjimą ***išdavusią valstybę narę ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo sprendimo*** dėl vairuotojų teisių atėmimo, kuris galioja vieną mėnesį ar ilgiau ir yra priimtas asmens, kurio įprastinė gyvenamoji vieta nėra pažeidimo vietos valstybėje narėje ir kuris turi kitoje valstybėje narėje išduotą vairuotojo pažymėjimą, atžvilgiu.
Pažeidimo vietos valstybė narė taip pat praneša atitinkamam asmeniui, jei jo įprastinė gyvenamoji vieta nėra vairuotojo pažymėjimą išdavusioje valstybėje narėje.

Pakeitimas 15
Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinė ryšių palaikymo institucija užpildo, pasirašo ir perduoda pažymą tiesiogiai vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalinei ryšių palaikymo institucijai, o pastaroji ją persiunčia kompetentingai valdžios institucijai, atsakingai už sprendimo dėl vairuotojų teisių atėmimo galiojimo visoje Sąjungoje užtikrinimą. Pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinė ryšių palaikymo institucija taip pat perduoda vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalinei ryšių palaikymo institucijai atitinkamo asmens vairuotojo pažymėjimą (***jei*** jis buvo konfiskuotas) ir sprendimo dėl vairuotojų

Pakeitimas

3. Pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinė ryšių palaikymo institucija užpildo, pasirašo ir perduoda pažymą tiesiogiai vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalinei ryšių palaikymo institucijai, o pastaroji ją persiunčia kompetentingai valdžios institucijai, atsakingai už sprendimo dėl vairuotojų teisių atėmimo galiojimo visoje Sąjungoje užtikrinimą. Pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinė ryšių palaikymo institucija taip pat perduoda vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalinei ryšių palaikymo institucijai atitinkamo asmens vairuotojo pažymėjimą (***tu atveju, kai*** jis buvo konfiskuotas) ir sprendimo dėl

teisių atėmimo originalą arba patvirtintą kopiją. Pažeidimo vietos valstybė narė neprivalo išversti sprendimo originalo arba patvirtintos kopijos.

vairuotojų teisių atėmimo originalą arba patvirtintą kopiją. Pažeidimo vietos valstybė narė neprivalo išversti sprendimo originalo arba patvirtintos kopijos.

Pakeitimas 16
Pasiūlymas dėl direktyvos
5 straipsnio 2 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) sunkaus kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimo ir faktų, dėl kurių buvo priimtas sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo, aprašymas;

Pakeitimas

b) sunkaus kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimo ir faktų ***bei priešasčių***, dėl kurių buvo priimtas sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo, aprašymas;

Pakeitimas 17
Pasiūlymas dėl direktyvos
5 straipsnio 2 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) atitinkamo asmens vardas, pavardė ir adresas, vairuotojo pažymėjimo numeris ir, ***jei reikia, atitinkamo asmens nacionalinio asmens tapatybės nustatymo dokumento numeris, jei toks yra;***

Pakeitimas

c) atitinkamo asmens vardas, pavardė ir adresas, vairuotojo pažymėjimo numeris ir ***nacionalinio tapatybės nustatymo dokumento numeris, o kita asmeninė informacija, susijusi su nacionaliniu asmens dokumentu, turi likti konfidenciali;***

Pakeitimas 18
Pasiūlymas dėl direktyvos
5 straipsnio 2 dalies f a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fa) teisė apskųsti sprendimą teisminėms institucijoms pagal pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinius teisės aktus.

Pakeitimas 19

**Pasiūlymas dėl direktyvos
5 straipsnio 5 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5a. Pažeidimo vietos valstybė narė ir vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybė narės nacionalinės ryšių palaikymo institucijos per RESPER keičiasi informacija, kuri turi būti pateikta pagal 8, 9, 10, 11, 12, 14 ir 15 straipsnius. Komisija užtikrina kad RESPER turėtų šiai užduočiai atlikti reikiamų išteklių.

**Pakeitimas 20
Pasiūlymas dėl direktyvos
6 straipsnio 2 dalies įžanginė dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Jei sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo apima atėmimą, priemonės, kurių imasi vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė, **turi atitikti šias sąlygas:**

2. Jei sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo apima atėmimą, priemonės, kurių imasi vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė, **yra šios:**

**Pakeitimas 21
Pasiūlymas dėl direktyvos
6 straipsnio 2 dalies b punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

b) atitinkamas asmuo gali atgauti vairuotojo pažymėjimą arba teisę vairuoti pagal vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalines taisykles;

Išbraukta.

**Pakeitimas 22
Pasiūlymas dėl direktyvos
6 straipsnio 2 dalies c a punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) tuo atveju, kai įprastinės gyvenamosios vietos šalis, kaip apibrėžta

Direktyvos 2006/126/EB 12 straipsnyje, skiriasi nuo vairuotojo pažymėjimą išdavusios šalies, turi būti sudarytos palankesnės sąlygos pasikeisti vairuotojo pažymėjimą.

Pakeitimas 23
Pasiūlymas dėl direktyvos
6 straipsnio 2 dalies 1 pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Atitinkamas asmuo gali atgauti vairuotojo pažymėjimą arba teisę vairuoti pagal vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalines taisykles.

Pakeitimas 24
Pasiūlymas dėl direktyvos
6 straipsnio 3 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Jei sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo apima sustabdymą ar apribojimą, priemonės, kurių imasi vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė, **turi atitikti šias sąlygas**:

3. Jei sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo apima sustabdymą ar apribojimą, priemonės, kurių imasi vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė, **yra šios**:

Pakeitimas 25
Pasiūlymas dėl direktyvos
6 straipsnio 3 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

b) jeigu sustabdymui ar apribojimui, kurį skyrė ir apie kurį pranešė pažeidimo vietos valstybė narė, taikomas ir nustatytas laikotarpis, ir papildomos sąlygos, kurias būtina įvykdyti, vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė atsižvelgia tik į nustatytą laikotarpį;

(Tekstas lietuvių kalba nekeičiamas.)

Pakeitimas 26
Pasiūlymas dėl direktyvos
6 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė siekia užtikrinti, kad, laikantis galiojančių teisinių apribojimų, nustatytų nacionalinėmis taisyklėmis, priemonės, kurių imtasi pagal 2 ir 3 dalis dėl vairuotojų teisių atėmimo, būtų kuo labiau suderintos su pažeidimo vietos valstybės narės taikomomis atitinkamomis priemonėmis.

Pakeitimas 27
Pasiūlymas dėl direktyvos
7 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Tačiau papildomos sąlygos, susijusios su sprendimu dėl vairuotojų teisių atėmimo, apie kurį pranešta pagal 4 straipsnio 1 dalį, laikomos įvykdytomis pažeidimo vietos valstybėje narėje, jeigu vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė teigiamai įvertino, kad atitinkamas asmuo įvykdė sąlygas, taikomas vairuotojo pažymėjimą išdavusioje valstybėje narėje, kad atgautų teisę vairuoti arba vairuotojo pažymėjimą, arba kad galėtų prašyti išduoti naują vairuotojo pažymėjimą.

3. Tačiau papildomos sąlygos, susijusios su sprendimu dėl vairuotojų teisių atėmimo, apie kurį pranešta pagal 4 straipsnio 1 dalį, laikomos įvykdytomis pažeidimo vietos valstybėje narėje, jeigu vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė teigiamai įvertino, kad atitinkamas asmuo įvykdė sąlygas, taikomas vairuotojo pažymėjimą išdavusioje valstybėje narėje, kad atgautų teisę vairuoti arba vairuotojo pažymėjimą, arba kad galėtų prašyti išduoti naują vairuotojo pažymėjimą. ***Tokiu atveju pažeidimo vietos valstybė narė saisto teigiamas išduodančiosios valstybės narės įvertinimas ir jo poveikis. Todėl pažeidimo vietos valstybė narė papildomų sąlygų nebetaiko. Tačiau pažeidimo vietos valstybė narė gali toliau taikyti sprendimą dėl vairuotojų teisių atėmimo savo teritorijoje iki jo galiojimo pabaigos.***

Pakeitimas 28
Pasiūlymas dėl direktyvos
8 straipsnio 1 dalies d punktas

d) pagal vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės teisės aktus taikoma privilegija arba neliečiamybė, dėl kurių negalima vykdyti sprendimo dėl vairuotojų teisių atėmimo;

Išbraukta.

Pakeitimas 29

Pasiūlymas dėl direktyvos 8 straipsnio 2 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo buvo priimtas tik dėl leidžiamo greičio viršijimo, o pažeidimo vietos valstybėje narėje galiojantys greičio apribojimai buvo viršyti mažiau nei 50 km/h;

Pakeitimas

b) sprendimas dėl vairuotojų teisių atėmimo buvo priimtas tik dėl leidžiamo greičio viršijimo, o pažeidimo vietos valstybėje narėje galiojantys greičio apribojimai **gyvenamosios paskirties keliuose** buvo viršyti mažiau nei 30 km/h, **o negyvenamosios paskirties keliuose – mažiau nei 50 km/h, su sąlyga, kad greičio apribojimas kelyje, kuriame buvo viršytas greitis, buvo aiškiai nurodytas;**

Pakeitimas 30

Pasiūlymas dėl direktyvos 8 straipsnio 3 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Kai vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė ketina konkrečiu atveju nustatyti pagrindą taikyti išimtį pagal 1 arba 2 dalį, ji **nedelsdama** informuoja pažeidimo vietos valstybę narę ir, kai taikytina, paprašo pateikti visą būtiną informaciją, kad galėtų išnagrinėti, ar taikytinas nurodytas pagrindas taikyti išimtį. Pažeidimo vietos valstybė narė **nedelsdama** pateikia prašomą informaciją ir gali nurodyti bet kokią papildomą informaciją ar pastabas, kurios, jos nuomone, yra svarbios.

Pakeitimas

Kai vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė ketina konkrečiu atveju nustatyti pagrindą taikyti išimtį pagal 1 arba 2 dalį, ji **ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo sprendimo taikyti išimtį** informuoja pažeidimo vietos valstybę narę ir, kai taikytina, paprašo pateikti visą būtiną informaciją, kad galėtų išnagrinėti, ar taikytinas nurodytas pagrindas taikyti išimtį. Pažeidimo vietos valstybė narė **ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo** pateikia prašomą informaciją ir gali nurodyti bet kokią papildomą informaciją ar pastabas, kurios, jos

nuomone, yra svarbios.

Pakeitimas 31
Pasiūlymas dėl direktyvos
9 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė nedelsdama ir, nepažeidžiant 3 dalies nuostatų, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo tada, kai ji gavo pažymą pagal 5 straipsnio 1 dalį, imasi 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų priemonių arba priima sprendimą, kad pagal 8 straipsnį nustatomas pagrindas taikyti išimtį.

Pakeitimas

1. Vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė nedelsdama ir, nepažeidžiant 3 dalies nuostatų, ne vėliau kaip per 15 **darbo** dienų nuo tada, kai ji gavo pažymą pagal 5 straipsnio 1 dalį, imasi 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų priemonių arba priima sprendimą, kad pagal 8 straipsnį nustatomas pagrindas taikyti išimtį.

Pakeitimas 32
Pasiūlymas dėl direktyvos
9 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalinė ryšių palaikymo institucija **nedelsdama** per sistemą RESPER praneša pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinei ryšių palaikymo institucijai apie priemones, kurių buvo imtasi pagal 6 straipsnio 1 dalį, arba apie sprendimą, kad pagal 8 straipsnį nustatomas pagrindas taikyti išimtį.

Pakeitimas

2. Vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalinė ryšių palaikymo institucija per sistemą RESPER praneša pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinei ryšių palaikymo institucijai apie **priimtas** priemones, kurių buvo imtasi pagal 6 straipsnio 1 dalį, arba apie **priimtą** sprendimą, kad pagal 8 straipsnį nustatomas pagrindas taikyti išimtį, **ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo jų priėmimo**.

Pakeitimas 33
Pasiūlymas dėl direktyvos
9 straipsnio 3 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Jei konkrečiu atveju neįmanoma laikytis 1 dalyje nustatyto termino, vairuotojo

Pakeitimas

Jei konkrečiu atveju neįmanoma laikytis 1 dalyje nustatyto termino, vairuotojo

pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalinė ryšių palaikymo institucija **nedelsdama bet kokiomis priemonėmis** informuoja pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinę ryšių palaikymo instituciją, nurodydama priežastis, dėl kurių nebuvo įmanoma laikytis to termino.

pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalinė ryšių palaikymo institucija **ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo to termino pabaigos per RESPER** informuoja pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinę ryšių palaikymo instituciją, nurodydama priežastis, dėl kurių nebuvo įmanoma laikytis to termino.

Pakeitimas 34
Pasiūlymas dėl direktyvos
10 straipsnio 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Prireikus valstybės narės, siekdamos užtikrinti veiksmingą šios direktyvos taikymą, **tinkamomis priemonėmis ir nedelsdamos** konsultuojasi tarpusavyje.

Pakeitimas

Prireikus valstybės narės, siekdamos užtikrinti veiksmingą šios direktyvos taikymą, **laiku** konsultuojasi tarpusavyje.

Pakeitimas 35
Pasiūlymas dėl direktyvos
11 straipsnio 1 pastraipos įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalinė ryšių palaikymo institucija **nedelsdama** informuoja pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinę ryšių palaikymo instituciją apie:

Pakeitimas

Vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalinė ryšių palaikymo institucija **ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo** informuoja pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinę ryšių palaikymo instituciją apie:

Pakeitimas 36
Pasiūlymas dėl direktyvos
12 straipsnio 1 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinė ryšių palaikymo institucija **nedelsdama** informuoja vairuotojo

Pakeitimas

Pažeidimo vietos valstybės narės nacionalinė ryšių palaikymo institucija **ne vėliau kaip per 10 dienų nuo sprendimo**

pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalinę ryšių palaikymo instituciją apie:

priėmimo informuoja vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės nacionalinę ryšių palaikymo instituciją apie:

Pakeitimas 37
Pasiūlymas dėl direktyvos
12 straipsnio 1 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) **bet kokias** aplinkybes, turinčias įtakos sprendimui dėl vairuotojų teisių atėmimo;

Pakeitimas

a) **visas** aplinkybes, turinčias įtakos sprendimui **dėl vairuotojų teisių atėmimo, įskaitant visą svarbią informaciją apie tai, ar valstybėje narėje, kurioje padarytas pažeidimas, jau įvykdytos bet kokios papildomos nustatytos sąlygos** dėl vairuotojų teisių atėmimo;

Pakeitimas 38
Pasiūlymas dėl direktyvos
13 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Gavusi pranešimą pagal 4 straipsnio 1 dalį ir priėmusi priemones pagal 6 straipsnio 1 dalį, vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė **nedelsdama** informuoja atitinkamą asmenį savo nacionalinės teisės aktuose nustatyta tvarka.

Pakeitimas

1. Gavusi pranešimą pagal 4 straipsnio 1 dalį ir priėmusi priemones pagal 6 straipsnio 1 dalį, vairuotojo pažymėjimą išdavusi valstybė narė **ne vėliau kaip per septynias darbo dienas nuo pranešimo gavimo pagal 4 straipsnio 1 dalį arba numatytų priemonių priėmimo pagal 6 straipsnio 1 dalį** informuoja atitinkamą asmenį savo nacionalinės teisės aktuose nustatyta tvarka.

Pakeitimas 39
Pasiūlymas dėl direktyvos
13 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

i) vairuotojo pažymėjimą išdavusios

Pakeitimas

i) vairuotojo pažymėjimą išdavusios

valstybės narės ir pažeidimo vietos
valstybės narės kompetentingų valdžios
institucijų, atsakingų už sprendimo dėl
vairuotojų teisių atėmimo vykdymo
užtikrinimą, pavadinimai ir

valstybės narės ir pažeidimo vietos
valstybės narės kompetentingų valdžios
institucijų, atsakingų už sprendimo dėl
vairuotojų teisių atėmimo vykdymo
užtikrinimą, pavadinimai, **pašto adresai,
telefono numeriai, internetiniai adresai ir
el. pašto adresatai** ir

Pakeitimas 40

Pasiūlymas dėl direktyvos

15 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Valstybės narės užtikrina, kad jų
atitinkamos nacionalinės ryšių palaikymo
institucijos bendradarbiautų su
kompetentingomis valdžios institucijomis,
atsakingomis už sprendimų dėl vairuotojų
teisių atėmimo, priimtų už sunkius kelių
eismo saugumo taisyklių pažeidimus,
vykdymo užtikrinimą, visų pirma
siekdamos užtikrinti, kad visa būtina
informacija būtų dalijamasi laiku ir kad
būtų laikomasi **9 straipsnyje** nustatytų
terminų.

Pakeitimas

2. Valstybės narės užtikrina, kad jų
atitinkamos nacionalinės ryšių palaikymo
institucijos bendradarbiautų su
kompetentingomis valdžios institucijomis,
atsakingomis už sprendimų dėl vairuotojų
teisių atėmimo, priimtų už sunkius kelių
eismo saugumo taisyklių pažeidimus,
vykdymo užtikrinimą, visų pirma
siekdamos užtikrinti, kad visa būtina
informacija būtų dalijamasi laiku ir kad
būtų laikomasi **šioje direktyvoje** nustatytų
terminų.

Pakeitimas 41

Pasiūlymas dėl direktyvos

15 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Valstybės narės informuoja Komisiją
apie nacionalines ryšių palaikymo
institucijas, paskirtas šios direktyvos
tikslais. Komisija visoms valstybėms
narėms suteikia galimybę susipažinti su
pagal šį straipsnį gauta informacija,
paskelbdama ją savo interneto svetainėje.

Pakeitimas

3. Valstybės narės informuoja Komisiją
apie nacionalines ryšių palaikymo
institucijas, paskirtas šios direktyvos
tikslais. Komisija visoms valstybėms
narėms suteikia galimybę susipažinti su
pagal šį straipsnį gauta informacija,
paskelbdama ją **RESPER ir CBE portale,
kai jis pradės veikti. Iki tol tą informaciją
Komisija skelbia** savo interneto svetainėje.

Pakeitimas 42
Pasiūlymas dėl direktyvos
16 straipsnio 1 pastraipos a a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

aa) atitinkamiems asmenims pateiktų pranešimų skaičių;

Pakeitimas 43
Pasiūlymas dėl direktyvos
16 straipsnio 1 pastraipos c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

c) laiką, reikalingą informacijai apie sprendimą dėl pagrindo taikyti išimtis **perduoti**;

c) laiką, reikalingą **perduoti** informacijai apie **kiekvieną priimtą** sprendimą dėl pagrindo taikyti išimtis;

Pakeitimas 44
Pasiūlymas dėl direktyvos
16 straipsnio 1 pastraipos c a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) tai, kiek kartų reikėjo pagrįsti, kodėl vėluojama;

Pakeitimas 45
Pasiūlymas dėl direktyvos
16 straipsnio 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Iki ... [vieni metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos] valstybės narės pateikia Komisijai naujausią informaciją apie galiojančias taisykles, susijusias su sankcijomis, kurios taikomos pagal jų teisinę sistemą už sunkius kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimus. Valstybės narės per tris mėnesius informuoja Komisiją apie bet kokią esminę tų sankcijų pakeitimą, papildydamos anksčiau

perduotą informaciją. Iki ... [18 mėnesių po šios direktyvos įsigaliojimo dienos] Komisija visomis oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis paskelbia pagal šią dalį gautos informacijos apžvalgą Tarpvalstybinio keitimosi informacija apie kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimus portale (CBE portale), sukurtame pagal Direktyvos (ES) 2015/413 8 straipsnį. Tuo atveju, kai valstybėje narėje įdiegta sistema keičiama iš esmės, Komisija atnaujina apžvalgą per 3 mėnesius nuo informacijos gavimo dienos.

Pakeitimas 46
Pasiūlymas dėl direktyvos
19 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [MMMM MM DD]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Pakeitimas

Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo ... [*vieni metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos*]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Pakeitimas 47
Pasiūlymas dėl direktyvos
19 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Iki [MMMM MM DD] valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstą.

Pakeitimas

2. Iki ... [*šios direktyvos įsigaliojimo diena + 15 mėnesių*] valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstą.

Pakeitimas 48
Pasiūlymas dėl direktyvos
20 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Taikymo ataskaita

Peržiūra

Pakeitimas 49

Pasiūlymas dėl direktyvos

20 straipsnio 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Iki [**įsigaliojimas + 5 metai**], o vėliau kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl šios direktyvos įgyvendinimo, įskaitant jos poveikį kelių eismo saugai. Prireikus kartu su ataskaita **pateikiami pasiūlymai** dėl šios direktyvos pakeitimų.

Iki ... [**penkeri metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos**], o vėliau kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl šios direktyvos įgyvendinimo, įskaitant jos poveikį kelių eismo saugai. **Ataskaitoje pateikiami valstybių narių statistiniai duomenys apie šioje direktyvoje nustatyto mechanizmo naudojimą, taip pat apie kliūtis ir sritis, kuriose galima būtų padaryti patobulinimų.** Prireikus kartu su ataskaita **pateikiamas pasiūlymas** dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiama ši direktyva.

Pakeitimas 50

Pasiūlymas dėl direktyvos

21 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Įsigaliojimas **ir taikymas**

Įsigaliojimas